

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrt Din 2.50, od 100 do 300 vrt a Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inserati davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODROBNO: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kočanova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

OTVORITEV REDNEGA ZASEDANJA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA

Danes sta se obe zbornici ob pričetku rednega zasedanja na novo konstituirali — Izvoljeno je bilo v obeh zbornicah dosedanje predsedstvo

Beograd, 20. oktobra. V smislu ustavnih določb se z današnjim dnevom pričenja redno jesensko zasedanje Narodnega predstavništva. Zato je bilo na včerajšnji seji senata in skupščine izredno zasedanje Narodnega predstavništva s kraljevim ukazom zaključeno in odredjena otvoritev rednega zasedanja za danes dopoldne.

Seja senata

Seja senata se je vršila danes dopoldne ob 9.30. Ker se mora ob otvarjanju rednega zasedanja zbornica na novo konstituirati, je zavzel predsedstvo kot najstarejši po letih senator g. Ivan Hribar, ki je s kratkim nagovorom pojasnil določbe ustave in takoj nato odredil izvolitev novega predsedništva. Vršilo se je tajno in poimensko glasovanje. Senat je izvolil predsednika, dva

podpredsednika in tri tajnike. Ob 11. je bilo glasovanje končano. Izvoljeno je bilo v celoti staro predsedništvo senata, v katerem so: dr. Ante Pavelić predsednik, dr. Fran Novak prvi podpredsednik, Ante Parmaković drugi podpredsednik, tajniki pa dr. Ivan Gmajner, Vekoslav Glušac in Milan Popović. Po razglasitvi rezultata je prevzel predsedstvo predsednik dr. Ante Pavelić, ki se je zahvalil za izkazano zaupanje in izjavil, da hoče vestno izvrševati svoje dolžnosti. Seja je bila nato zaključena, nakar je novoizvoljeni predsednik dr. Pavelić odšel v avdijenco k Nj. Vel. kralju.

Seja skupščine

Seja Narodne skupščine se je pričela ob 10.30. Na predlog narodnega poslanca Borisavljevića je prevzel pred-

sedstvo kot najstarejši poslanec gosp. Mita Isaković. Obrazložil je na kratko določbe ustave in poslovnika ter nato takoj prešel k volitvi. Glasovanje je trajalo vse do 12., ko je bil objavljen rezultat. V celoti je izvoljeno dosedanje predsedništvo Narodne skupščine s predsednikom gosp. dr. Kosto Kumanudijem. Dr. Kumanudi se je v daljšem govoru zahvalil za izkazano zaupanje in orisal nadaljnji program dela Narodne skupščine pozivajoč narodne poslance, naj tudi v bodoče posvetijo vse svoje moči delu za gospodarsko, politično in kulturno konsolidacijo ter za dobrobit vsega naroda in države. Svoj govor je končal z vzklikom Nj. Vel. kralju, čemur so se narodni poslanci z navdušenjem pridružili in priredili dolgotrajne ovacije. Seja je bila nato zaključena.

1692 slušateljev naše univerze

Šolnine in vpisnine so plačali 287.445 Din

Ljubljana, 20. oktobra. Vpisovanje je bilo končano prav za prav že 4. t. m., do danes so pa dovoljevali slušateljem vpisovanje le dekanati, če je vsak dijak plačal 50 Din takse, a od danes dalje jih bo le z utemeljeno prošnjo sprejemala samo še univerzitetna uprava do 20. novembra.

Vpisalo se je do danes na vseh petih fakultetah 1692 slušateljev, lani v poletnem semestru je bilo pa vpisanih 1455 študentov. V zimskem semestru lani je bilo nekaj nad 1800 dijakov na našem učilišču, tako da je število letos padlo za kakih 100 učencev, čemur so z večino krive nove šolnine in takse. Najmočnejši na univerzi sta seveda juridična in tehniška fakulteta, a žensk je vedno največ na filozofski fakulteti. Opaža se, da ženske vedno bolj pritekajo na univerzo in je razmerje med moškimi in ženskimi slušatelji tudi letos naraslo v korist žensk.

Šolnine in vpisnine so od prvega dne

vpisovanja pa do danes plačali dijaki, ki je niso oproščeni, 287.445 Din. Denar univerze vsak dan po Poštni hranilnici odpošlje davčnemu uradu. Iz dnevnih računov je razvidno tudi, kako so se dijaki vpisovali. Dne 26. septembra so plačali 15.275 Din, drugi dan že 2000 Din več in tretji dan že nad 18.000 Din. 29. septembra se je vsota vpisanih šolnin znižala na 15.550 Din, a je 30. septembra poskočila visoko nad 22.000 Din, čeprav je bil zadnji v mesecu. Prvi v mesecu se pozna tudi pri vpisovanju, saj je ta dan dosegla vsota 23.200 Din, večina uradnih sinov je pa prišla šele 3. t. m., ko so dijaki plačali najvišjo vsoto letošnjega vpisovanja, namreč 34.625 Din, drugi dan pa takoj že nad 10.000 Din manj. Ta vsota nato polagoma pada in doseže 9. oktobra 17.800 Din, 10. t. m. je 6750 Din, nato se pa giblje med 1 in 3 tisočaki ter je danes padla na 550 Din. Kakor že rečeno, mora univerza ves denar oddati davkarjem.

Konec sleparij s filmanjem

Tiček, ki je potegnil Kranjčane in Novomeščane, češ, da jih bo filmal, se je ujel

Ljubljana, 20. oktobra. Pred tednom dni smo poročali, da se je pojavil v Kranju mlad, postaven gospod, ki je obiskal v Kranju vse trgovine, hotele in gostilne in pravil, da prihaja iz Ljubljane, kjer smo baš tiste dni videli zvočni film »Bela Ljubljana«. Pri snemanju je ostalo še 800 m filma neporabljenega in ta film bo posvečen Gorenjski, v prvi vrsti pa Kranju. Vsaka tvrdka, ki hoče priti na filmsko platno, mora plačati polovico denarja vnaprej, polovico pa pozneje. Cene so znašale od 120 do 800 Din.

Seveda je dozdevni filmski podjetnik in režiser Kranjčanom zmešal glave, ljudje so bili prepričani, da pride Kranj res v film, trgovci so čestili svoje lokale, na filmanje so se gostilničarji posebej pripravljali, dekleta so se pa lišpala in lepoticila, kakor bi šla na svatbo. Tako je filmski podjetnik obiskal vse mnoge Kranjčane, ki imajo pod palec. In res se mu je posrečilo izvabiti prav čedne denarce. Seveda so Kranjčani zaman čakali na filmanje, kajti podjetnega sleparja ni potem bilo več na spregled.

O slepariji so bile obveščene oblasti, toda še predno so prišli podjetnemu filmskemu sleparju na sled, se je oglašil v Novem mestu, kjer je tudi nabiral naročila za filmanje. Tako prijetno je znal kramljati, gradove je zidal v oblake, da so mu celo trezni moški naselili, kaj šele ženske. Predstavljaj se je za reduciranega filmskega igralca in sestavljal naročila kar na debelo. Za vsakogar je imel primerno besedo in pameten predlog, hotelirjem je obetal s filmanjem večji obisk, trgovcem povečanje klijentele, novomeščanskim lepoticam je pa obljubljal filmsko kariero. Kdo bi se upiral takim skušnjavam?

In kakor v Kranju, tako so bili tudi v Novem mestu gostilničarji v zadregi, kako bi okrasili svoje lokale, v skrbah so bili trgovci, najbolj nestrpne so bile pa novomeške lepoticke, ki kar niso mogle dočakati filmanja. Filmski režiser je namreč dejal, da pride od 3. do 5. oktobra v Novo mesto. Pa ga ni bilo, pač pa je prišla dopisnica, s katero je javil, da je filmanje preloženo na 15. oktobra. Ker ga pa tudi 15. oktobra ni bilo na spregled, so seveda Novomeščani uvideli, da so naselili podjetnemu pustolovcu. Nad 30 strank je baje pridobil za filmanje, pri vsaki je pustil naročilnico z žigom »fotografije Ilirija film«, Veličan Bešter, Ljubljana itd. Na vsako naročilo je zahteval polovico predjuma. Baje je v Novem mestu kasiral okrog 4000 Din.

Toda, pustolovcu sreča ni bila dolgo mila. Snoci okrog 18. je postalo na Kongresnem trgu nenadoma živahno. Večja družba fantov je obkolila zastavnega mladčnika v pisnem deblem polovru in karirastih sportnih hlačah in čuli so se navdušeni kliči: Živio, filmski podjetnik! Fant je bil kar se je dalo v zadregi in skušal jih je pomiriti, toda navdušenje se je stopnjevalo tako, da je postal pozoren tudi bližnji stražnik, ki je mladega gospoda povabil s seboj na policijo. Stutil je, da gre za zasledovanega sleparja.

Na policiji so fanta zaslislali. Ugotovili so, da gre za 26-letnega bivšega fotografskega pomočnika Ivana Simončiča, rojenega v Ljubljani. Fant je vse priznal, izgovarja se pa, da si ni vedel pomagati, ker so ženske same silile za njim: v Kranju so mu baje kar okrog vratu padale, češ da naj jih filma. Policija ga izroči sodišču.

ski oficir je imel pred kakimi dvajsetimi leti ljubavno razmerje z neko deklico, ki se je kasneje omožila. Ko je njen mož zvedel za ta mladostni prestopke svoje žene, ga je začela razjedati ljubosumnost in v družini ni bilo več miru in sreče. Da se reši tega duševnega pritiska, je zaslepljeni mož zaoval našt, da ubije oficirja Dimitrova. Morilec po imenu Schirmer je priznal svoje dejanje in brez vsakega prikrivanja opasal policijo, kako je izvedel za prihod Dimitrova na Dunaj in kako je izvršil svoje dejanje, čeprav ga je od tega njegova žena odvrčala.

Bolgarija ne bo plačala reparacij

Sofija, 20. oktobra. AA. Minister za državne dolgove Nikola Stojanov je izjavil, da bo reparacijska konferenca v novembru. List »Makedonija« poroča, da bo Bolgarija predložila konferenci poročilo o položaju na Bolgarskem. V poročilu bo bolgarska vlada izjavila, da reparacij ne more plačati.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam, 2308.74 — 2320.10, Berlin 1361.80 — 1372.60, Bruselj 797.46 — 801.40, Curli 1108.35 — 1113.85, London 193.86 — 195.46, Newyork 5715.20 — 5743.46, Pariz 226.43 — 226.55, Praga 170.01 — 170.87, Trst 292.90 — 295.30.

INOZEMSKE BORZE.

Curli, 20. oktobra. Pariz 20.3375, London 17.55, Newyork 517.6, Bruselj 71.95, Milan 26.48, Madrid 42.40, Amsterdam 206.30, Berlin 123.075, Sofija 3.73, Praga 15.34, Varšava 58, Bukarešta 3.07.

Spominjajte se slepih!

Balkanski nenapadalni pakt

Na letošnji balkanski konferenci bo glavna razprava o sklenitvi nenapadalnega pakta med balkanskimi državami

Beograd, 20. oktobra. AA. Letošnja balkanska konferenca bo zborovala v Bukarešti od 22. do 29. t. m. Na konferenci bodo sodelovali delegati vseh narodnih odborov posameznih balkanskih držav. Med konkretnimi vprašanji, ki bodo na dnevnem redu letošnje konference, je brez dvoma najvažnejše vprašanje balkanskega nenapadalnega pakta. Velja so tudi vprašanja o sodelovanju finančnih in kreditnih ustanov in o izenačenju pozitivnega prava v posameznih balkanskih državah. Konferenca bo nadalje razpravljala o mnogih vprašanjih, ki so v zvezi z medbalkanskim prometom na kopnem in po morju. Razpravljati bodo tudi o gradnji avtomobilskih cest. V poročilih o socialni zakonodaji so izražene želje, naj bi se socialna zakonodaja v balkanskih državah poeno-

tila. Prav tako bodo na dnevnem redu tudi kulturna vprašanja.

Jugoslovenski delegati so sestavili poročila o vseh vprašanjih dnevnega reda. Vodja naše delegacije bo dr. Vasilje J. Jovanović, bivši minister. V delegaciji bodo dr. Dragoljub Arangeljević, profesor prave fakultete v Beogradu, ki bo poročal o izenačenju balkanskega prava, dr. Popović, tajnik industrijske zbornice v Beogradu, ki bo poročal o socialnih vprašanjih, dr. Zivko Topalović, tajnik osrednjega tajništva delavskih zbornic, ki bo poročal o delavskih vprašanjih, in dr. Cvetko Gregorić, tajnik centrale industrijskih zbornic, ki bo poročal o gospodarskih vprašanjih. Tajnik naše delegacije bo dr. Gjura Popović.

Kumanovska zmaga in avstrijska politika

Po sijajni zmagi srbske vojske pri Kumanovem je objavil »Slovenski Narod« dne 26. oktobra članek svojega dunajskega dopisnika dr. Alberta Kramerja z naslovom »Preobrate«. Par odstavkov:

Zmaga jugoslovanske armade navdaja ves slovenski svet z oduševljenjem. Po stoletnem robstvu je večraj zavrela na Kosovem in staroslavni Gručanci zopet zahvalna pesem svobodnega naroda.

Velikanski je moralni vtisk dogodkov zadnjih dni. Obrekovalci in natolcevalci vsega, kar se je imenovalo jugoslovansko, so utihnil. ... Jugoslovanske zmage so z enim samim udarcem pospešile problem, ki se je na jugu toliko let in v takih ovirah in težkočah pripravljaval. Pred oči vsega sveta je postavljeno jugoslovansko vprašanje in nastal je zgodovinski moment njega definitivne razrešitve!

Pri Kumanovu je doživela tudi avstrijska notranja politika poraz. Nemško in madžarsko nasilje pade s turškimi regimenti ... Na balkanskih bojiščih se pripravljajo velike stvari tudi za avstrijsko monarhijo!

Tako je bil pravilno ocenjen pomen kumanovske zmage, katere 20letnico bomo proslavili v soboto zvečer z veliko manifestacijo!

Macdonald predsednik svetovne gospodarske konference

London, 20. oktobra. Sinoci je na seji spodnjega doma ministrski predsednik Macdonald skupščini sporočil, da je prejel poziv, naj prevzame predsedstvo svetovne gospodarske konference. Poziv je tudi sprejel. Svetovna gospodarska konferenca se bo sestala po novem letu v Londonu. Pripravljani odbor ima 14. novembra v Ženevi sejo.

Kriza rumunske vlade rešena

Bukarešta, 20. oktobra. AA. Kralj Karol je potrdil listo ministrov, ki mu jo je predložil Maniu. Imena novih ministrov še niso bila objavljena. Znano je le to, da bo zunanje ministrstvo prevzel Titulescu. Vajda Vocevod definitivno izpade. V novi vladi bo Titulescu najmerodajnejša osebnost.

Poljski nasvet Rumunom

Varšava, 20. oktobra. AA. V članku »Rumunija in Rusija«, ki je izšel v glasilu desničarske opozicije »Gazeta Warszawskie«, piše senator Kościński, da so Poljaki za sporazum med Sovjetsko Rusijo in Rumunijo. Rumunija mora skleniti z Rusijo nenapadnelni pakt že zaradi tega, ker si Nemčija z vsemi silami prizadeva, da bi ga preprečila.

Menjou ločen

London, 20. oktobra. AA. Znani filmski zvezdnik Adolph Menjou se je prijeteljsko ločil od svoje žene Kathrynne Carver. Z njo se je poročil leta 1928, kakor je tedaj izjavil iz zvezdnih pogledov.

Vojna propaganda v nemških šolah

V nemških šolah bo uveden poseben pouk o versajski mirovni pogodbi in o »krivicah«, ki so se zgodile Nemčiji

Berlin, 20. oktobra. AA. V turinških šolah bodo uvedli posebno propagando proti versajski mirovni pogodbi. Tečaji bodo trajali od velike noči do binkoštnih praznikov. V tem času bodo morali v vseh turinških šolah tolačiti glavna poglavja versajske mirovne pogodbe, zlasti poglavja, ki govorijo o odstopu nemškega ozemlja in o nemški krivdi glede svetovne vojne. Čl. 231, ki pojasnjuje to krivdo, bodo morali učenci znati na pamet. Da bi se med mladino okrepil duh odpora, bodo po sedmem letniku uvedeni razgovori med učitelji in učenci. Učitelj bo uvažal te ure z besedami: Poslušajte, kaj so si sovražniki Nemčije izmislili, da nas ponižajo za

vedno! Učenci bodo morali v zboru odgovoriti, da te sramote ne pozabijo, dokler Nemčiji ne bo vrnjena čast in svoboda.

Pruski princ Hitlerjev zastavonoša

Berlin, 20. oktobra. g. Standarda 5. berlinskega narodno - socialističnega napadalnega oddelka dobi prihodnje dni novega zastavonoša: in sicer pruskega princa Avgusta Viljema, ki ga v Berlinu na kratko imenujejo Auwi. Zadnje nedelje se je v Kopeniku vršila sporna prireditve narodno socialističnega napadalnega oddelka, je govoril tudi princ Avgust Viljem ter se pri tem narodno socialističnim proletarcem predstavil kot delavski vodja.

Do 85 odstotkov gre za oboroževanje

Porazne ugotovitve komisije za proučitev izdatkov za oboroževanje posameznih držav

Ženeva, 20. oktobra. AA. Odbor za pregled vojaških izdatkov, ki ga je pred šestimi meseci imenovala razorožitvena konferenca, je začelno zaključil svoje delo. Proučil je državne in vojaške proračune kakih 25 držav. Odbor je ugotovil, da znašajo ponekod vojaški izdatki do 85% vseh državnih dohodkov.

Podatke o Rusiji je odbor proučeval na svojih zadnjih sejah. Ugotovili je, da so ti izdatki ogromni. Sovjetski delegati so izjavili, da bi sovjetska Rusija temeljito preuredila svoj državni proračun in znižala izdatke za vojaštvo, če bi razorožitvena konferenca odredila izdatno razorožitev držav.

Poročilo o vojaških izdatkih držav bo predložil odbor, Francoz Jaconet, pred-

ložil razorožitveni konferenci do 15. decembra t. l.

Ženeva, 20. oktobra. AA. Odbor za nadzorstvo nad orožjem in municijo je odgodil sejo in se bo sestel šele novembra meseca. Medtem bo odbor predložil razorožitveni konferenci poročilo o svojem dosedanjem delu.

Nov francoski parnik

Pariz, 20. oktobra. V kratkem bodo spuštili v morje največje francosko veleladjo, ki ji bodo dali ime »Normandija«. Listi ugotavljajo z zadovoljstvom, da je francoska ladjedelniška industrija ostala na višku tudi v sedanji krizi in da je zgradila največjo ladjo na svetu, že prej pa je dogradila najhitrejšo vojno ladjo.

Franz Lehárjeva

opereta mladosti, petja, veselja in najslajše ljubezni

Film, ki bo zasenčil slavo najlepših
filmskih operet!

VALČEK SREČE

Butri premiera!

Paul Hörbiger - Ernst Verebes

Dijaštvo za naše morje

**V soboto je bil ustanovljen v Novem mestu Pomladke
Jadranske straže**

Novo mesto, 19. oktobra.

Vsa javnost pozna narodno-obrambno društvo »Jadranske Straže«, ki ji je namenjen interesirani najširše ljudske plasti za naš Jadran in vzbuditi v narodu zavest, da smo pomorska država in da je to korist, ki nam jo mnogi zavidejo v hrepenenju po divni obali. Zato čuvajmo naše morje! Po vseh mestih širom države ima organizacija razpredene svoje žile in po njih niti življenje, ki bo rodilo nov, pomorsko zavednejši rod. In se prilega že pri mladini, narodov bodičnosti. Glavni odbor ima po vseh banovinah svoje oblastne odbore, ti pa po mestih in trgih krajevne, mestne odbore in poverjeništa. Mladina je pa udružena v Pomladku Jadranske straže. Lepo je število članov in podmladkarjev in se raste in se veča, znak, da delo organizacije ne pada na nerodovita tla.

Novo mesto ima svojo krajevno organizacijo že pet let. Ustanovil jo je in jo ves čas vodi mestni učitelj g. Viktor Pirnat. Požrtvovalni odbor mu stoji krepko ob strani. Mladina je novomeška podružnica, ki se je dolgo pripravljala, da se še poveča in razširi z mladino, z naraščanjem. Pričela je na gimnaziji. Že maja meseca se je organiziralo tam 65 dijakov v P. J. S. Čez počitnice in prvi mesec tekočega šolskega leta se je pridno delalo in pripravljalo za ustanovni občni zbor. Vpisalo se je 125 dijakov in dijakinj ter je novo društvo s tem med vsemi dijaškimi društvi na gimnaziji najmočnejše. Profesorski zbor je potrdil pravilnik in delo je pričelo v soboto 15. t. m. popoldne.

Skoro polnoštevilna je bila udeležba članstva, prišli pa so celo dijaki z drugega zavoda, ki se tudi zanima za Jadransko stražo. Mestni odbor je bil zastopan po štiri-

rih članih, predsedniku, učitelju V. Pirnatu, tajniku, gimn. nastavniku D. Fonu, blagajniku, kontrolorju R. Starklu in gospodarju, industriju J. Povhu. Od proforskega zbora je bil navzoč vodja P. J. S. profesor Fran Cetina.

Pripravljalni odbor je podal poročilo, nato pa je predsednik M. O. g. V. Pirnat v daljšem govoru pojasnil dijaštvo pomen in namen Jadranske straže, navduševal je mladino za visoke njene cilje in ji častil, da se je uvrstila v množico vojsko jadranskih stražarjev. Navdušenje je bilo veliko in prevladovalo je mnenje, da se bo idealna vojska še močno povečala in pomnožila. Delovalo se bo vsestransko in intenzivno. S. S. podpiral njen tisk, skrbelo se bo za moralni in materialni dobrobit društva in članov. Vsakih 14 dni bodo sestanki s predavanji, deklamacijami in čitanjem pomorskih stvari. Na prvem sestanku bo predaval učitelj Pirnat o devizi J. S. »Čuvajmo naše morje!«. Kasneje priredi Pomladke lastno akademijo in v teku leta še skupno proslavo desetletnice obstoja Jadranske straže skupno z mestnim odborom J. S.

Slednjič so se v najlepši slogi izvršile še volitve upravnega in nadzornega odbora. Izvoljeni so bili sledeči dijaki: predsednik Saje Vladimir, podpredsednik Kavčič Rajko, tajnica Not Tončka, blagajnik Petrič Adolf, knjižničar Dodič Milan in revizorja Kopac Ivi in Not Stane.

Vrše se tudi že priprave za ustanovitev Pomladke Jadranske straže na meščanski šoli in na višji osnovni šoli v Novem mestu. Naj bi novomeškemu zgledu sledilo vse slovensko in jugoslovensko dijaštvo! Čuvajmo naše morje!

Zborovanje naših slaščičarjev

Slaščičarska obrt spada med najšibkejše stanove v državi

Ljubljana, 20. oktobra.

Polna podprilnična dvorana hotela Metropol je včeraj popoldne ob obnem zboru zadrage slaščičarjev in medičarjev zopet dokazala, da se njeni člani z vse dežele zavajajo svojih slavnostnih dolžnosti. Lahko rečemo, da občni zbori nobene druge organizacije niso tako polnoštevilno obiskani, kar je obenem tudi prica zaupanja v delovno in smotno vodstvo zadrage ter v njegovo organizatorno silo. Slo je pa tudi za počastitev načelnika g. Teodorja Novotnega, ki so ga člani že 15krat soglasno izvolili za svojega načelnika in so mu včeraj ob jubileju zopet izrazili svojo hvaležnost in priznanje za vse uspešno in požrtvovalno delo v korist stanu in vsega obrtništva.

Ko je načelnik pozdravil zastopnika ZTOI in Obrtniškega društva g. Milka Krapeža in tajnika ZTOI g. dr. Pretnarja ter zastopstvo pomožniškega zbora gđ. Knehtlovo in g. Puškarija je prečital prav obširno letno poročilo o delovanju zadrage, ki iz njega posnemamo, da je zadruga tudi v minulem letu dosegla prav pomembne uspehe. Najvažnejše je pač, da je z novim obrtnim zakonom odločen nad 40letni boj, da imajo sedaj edino slaščičarji pravico izdelovati kekse. Zadruga vedno tudi poudarja potrebo po večji splošni in strokovni izobrazbi obrtniškega naraščanja, osobito vajencev, ter se pri tem sklicuje na dejstvo, da smo v Ljubljani imeli v minulem šolskem letu na obrtnonadaljevalnih šolah 5 pripravljanih razredov s 155 vajenci, ki niso imeli dovoljnega znanja v pisanju, čitanju in računanju, da bi mogli z uspehom slediti pouku v I. razredu te šole. torej niti najelementarnejšega znanja, ki ga nudi osnovna šola. Zato so na teh šolah morali uvesti sprejemni izpit, ki bo premalo izobraženi mladini zaprt pot v obrtniški stan. Za pomoč v boju za pravice stanu, zlasti pa za koristne določbe v obrtnem zakonu poročilo izreka najlepšo zahvalo ZTOI ter njenim referentom, zlasti pa ministru g. Mohoriču.

Finančno stanje zadrage je razmeram primerno zelo ugodno, saj računski zaključek izkazuje več tisočakov prebitka, ki je znamenje dobrega gospodarstva. Predlog preglednika g. Galleta za absolutorij je bil sprejet soglasno, kakor so bili sploh vsi sklepi obnega zbora soglasni. Tudi proračune je za zadrugo, ki obsega vso nekdanjo oblast, kar varčen, saj izkazuje le 8500 Din izdatkov in toliko dohodkov.

Na predlog odbora je občni zbor tudi sklenil, naj bi se odbor potrdil, da bi bili v obrtnem zakonu dodeljeni slaščičarjem, izdelovalcem keksov, sladoleda, kandit in bonbonov tudi izdelovalci marmelade, malinova in sadnih sokov, kar bi pravice zadrage znatno razširilo.

Po splošno odobranem računu je g. Milko Krapež z vnešenimi besedami v imenu ZTOI in Obrtniškega društva čestital načelniku g. Novotnemu kot idealnemu načelniku, obenem pa izrazil željo, naj bi ta jubilej proslavil z ustanovitvijo fonda za podpiranje članov, ki brez lastne krivde trpe siromaštvo, nato je pa v imenu ZTOI čestital še g. dr. Pretnar, ki je zlasti poudarjal, da ima zadruga za uspehe v boju glede izdelovanje keksov edino naša slaščičarska zadruga, ker se za svoje koristi ni postavila

nobena druga zadruga v vsej državi. Konstatiral je tudi, da slaščičarski obrt spada med najšibkejše stanove v državi, vendar pa dosega uspehe, predvsem je pa podrtal požrtvovalnost načelnika g. Novotnega, ki se je v službi zadrage celo težko poškodoval. Nato je pa govoril o perečih vprašanih obrtništva, da so se mu zborovalci zahvalili z najtoplejšim aplavzom, jubilatni so pa med obema govoroma prirejali najpristnejše ovacije, ki so dosegle svoj vrhunec, ko je g. Skrbje iz Žužemberka predlagal za jubilarja častni dar 3000 Din, ki jih je slavljence takoj poklonil podpornemu fondu ter ga tako tudi ustanovil.

V odbor, ki bo razpravljalo o nameravanem zavarovanju obrtnikov, je občni zbor izvolil gg. Novotnega, Lenardiča, Gartnerja, Skrbeta in Šinka. Pri slučajnostih so zborovali posebno protestirali proti konkurenci, ki jim jo delajo avtomatski bifeji z izdelovanjem sladoleda, nato so pa rešili še marsikaj pomembnih vprašanj ter so se živahne debate udeleževali zlasti ga. Petričkova, g. Fink iz Kranja, g. Mohor iz Laškega, g. Lenardič ga. Stary iz Krškega, g. Vilar iz Logateca, g. Skrbje iz Žužemberka, g. Štarna iz Šiške, g. Kern iz Kranja, g. Galle i. dr., da je šele po 17. uri načelnik g. Novotny z zahvalo za udeležbo zaključil izvrstno uspešno zborovanje z željo, da bi rodilo mnogo uspehov.

Stavbinski delavci in odpovedni rok

Ljubljana, 20. oktobra.

Po znani stavki na Ljubljani je tvrdka »Slograd« odpuščala 14 delavcev, ne da bi jim pravilno odpovedala. Delavci so trdili, da jim pri obrtnem sodišču in zahtevali odškodnino za 14 dnevni odpovedni rok, ki jim po novem obrtnem zakonu pritiče. Tvrdka se je branila plačati odškodnino, češ, da delavci niso bili nad en mesec v službi, kakor določa obrtni zakon, ker so med stavko prekinili službovanje. Zastopnik delavstva, tajnik NSZ g. Kravos pa je nasprotno dokazoval, da delavci med stavko niso bili pravilno odpušteni in se delovno razmerje tedaj ni prekinilo; zato gre delavcem odškodnina za odpovedni čas. Številne zaslusane priče so obrtno sodišče uverile, da delovno razmerje res ni bilo prekinjeno, ker je tvrdka sama z dogovorom z dne 4. julija izrecno pristala na to, da se ne bo zaradi stavke noben delavec preganjal, niti odpustil. Glede na to dokazovanje je obrtno sodišče obsodilo tvrdko »Slograd« na plačilo odškodnine za 12 delovnih dni sem delavcem, ki niso bili pravilno in v smislu zakona odpušteni.

»Slograd« se je proti razsodbi obrtnega sodišča pritožil na deželno sodišče kot višje prizivno obrtno sodišče in se je večkrat vršila končnoveljavna razprava. Tvrdko »Slograd« je zastopal njen advokat, ki je pobijal razloge prve sodbe in dokazoval, da delavci niso upravičeni do kake odškodnine zaradi odpusta. Delavci pa sta zagovarjala dr. Janže Novak in strokovni tajnik g. Kravos. Odvornik dr. Janže Novak je s stvarnimi dokazi utemeljil pravičnost prve

razsodbe, ker je bilo jasno dokazano, da se službeno razmerje med »Slogradom« in delavci med stavko ni prekinilo. Apeliral je na sodišče, naj potrdi razsodbo prve instance in pripomore delavcem do zakonitih prejemkov. Naglašal je, da bo potrditev prve razsodbe pripomogla bednim delavcem do potrebnih sredstev, ker so vsi sedaj izven sezije in brez vsakega zaslužka.

Po kratkem posvetovanju je predsednik višjega prizivnega sodišča razglasil razsodbo, s katero je potrdil razsodbo obrtnega sodišča in priznal delavcem pravico do 14 dnevnega odpovednega roka, ki jim ga zakon priznava. Prizadeti delavci so se g. njemu zahvaljevali svojemu zagovorniku g. dr. Novaku in tajniku Kravosu, ki sta jim pripomogla do pravice.

To je prva razsodba, s katero sta obe instanci obrtnega sodišča priznali tudi stavbinskim delavcem kot sezonskim delavcem pravico do 14 dnevnega odpovednega roka.

Sportna senzacija v Beogradu

Junak senzacije je po svoji babici Slovenec. Sedemletni sinček sportnega referenta »Pravde«, učenec II. razreda osnovne šole na Senjaku v Beogradu Miloš Kustudić je namreč vnuč lani umrlega najbližjega prijatelja kralja Petra dr. Kustudića, ki je imel za ženo Slovenko Korošcovo sestro nekdanjo v Kranju zelo vnetega sokolskega delavca Joška Korošca, ki sedaj živi na Spodnjem Lanovžu v Celju. Ko je Joško Korošec pred letom 1903 živel v Ljubljani in je bil pri njem na počitnicah tudi njegov svak dr. Kustodić, ga je v največji tajnosti obiskal tudi tedanji princ Karadjordjević, poznejši kralj Peter, ko je prišel iz Zeneve v Ljubljano na važno in za zgodovino vsega našega jugoslovanskega naroda odločilno konferenco s svojimi somišljeniki iz Srbije. Pozneje je Joško Korošec posredoval pri dopisovanju med srbskimi rodoljubi in princem Petrom na ta način, da je Korošec dobival iz Srbije pisma na svoj naslov ter jih pošiljal dalje na naslov princa Petra v Švico. Skromni in zaradi svoje dobrote splošno priljubljeni starček Joško Korošec je tedaj prav zanimiva osebnost v zgodovini boja za naše osvobodjenje in ustanovitve Jugoslavije.

Beograjski listi pa sedaj poročajo, kakšen junak je mali nečak Joška Korošca. Pred kratkim je namreč koražni malček v Beogradu preplaval široko Savo pri kraju, ki se imenuje »Pri starih topolih«. Pogumno je pri kopalskih »Smiljevo« skočil v vodo, ki je silno deroča in sedaj tudi že zelo mrzla, da ga je moral njegov oče, novinar Vladimir Kustudić, cgreči s šalom, da je izvrstno razpoložen mali lev prešel iz prsnega plavanja v stransko in iz trudega na pri kraju v cراوي. Predno je malček stopil na trdna tla, je koval celo saljive verze, ko je pa na drugi strani Save stopil na suho, je bil še tako čvrst in čil, da ni hotel sesti, temveč je jel skakati po produ.

Presenečeni pričci tega zanimivega sportnega dogodka sta bila z. Popović, predsednik in Jakšić, znani bivši vratar ljubljanske »Lirije« ter sedanjí vratar BASK, ki sta bila tako navdušena, da je predsednik Popović malemu Milošu takoj določil za trofejo in nagrado srebrno ur. Občudovanje je bilo tudi upravičeno, saj je bil deček po zmagi nad deročo reko izredno svež, čeprav je navzlic strogim opominom med plavanjem ves čas brbljal in mu ni pri plavanju ves čas nikdo pomagal.

Že lani je nadebudni mali sportnik v velikem nerodnem čolnu z neoporečnim stilom v veslanju preplaval čez Savo svojega očeta, silno se pa zanima tudi za nogomet, tek, skok z mesta in boka. Vse njegovo sportno delo je pod nadzorstvom zdravnika in zato ni v nevarnosti za zdravje srca in pljuča. Njegova zmaga nad mrzlo, deročo in široko Savo dokazuje, da se pri otrocih lahko prične prav zgodaj s sportom, na drugi strani pa tudi, kako krepke potomce rodi mešanica slovenske in srbske krvi.

Slovenski biografski leksikon

Je s svojim četrtem obširnimi snopičem, ki je izšel po dolgem presledku te dni, zaključil svojo I. knjigo z imeni od črke A do L. V njej je na 688 straneh ogromno gradiva, je plod dolgotrajnega iskanja in kritičnega študija raztresenih virov in ne zgolj posnetek prejšnjih raziskavanj. Zato je pa tudi obseg nekaterih življenjepisov zelo narasel, da je n. pr. Kopitar v tem snopiču opisan s 34 stolpci drobnega tiska. Prvotni seznam imen kulturnih delavcev in sploh vseh, ki imajo kakršnekoli zasluge za kulturno življenje v naših krajih v preteklosti in sedanjosti, je napravil direktor licejske knjižnice dr. Janko Šleibinger, ki je sam imel zbrano gradivo za podobno delo, njegovo delo so pa izpopolnili z dodatki naši najodličnejši strokovnjaki za latinske in tujejezične pisatelje na Slovenskem, za slovenske književnike, za teološke in nabožne pisatelje, za zdravnike in naravoslovce, za politike in narodne gospodarje ter pravne, glasbenike, likovne umetnike, a sam dr. Šleibinger je izvetno obdelal za nas popolnoma novo snov o tiskarjih, založnikih, šolnikih in prekmurskih pisateljih.

Dolga vrsta 57 sotrudnikov je pod uredništvom dr. Izidorja Camkarja in dr. Franca Lukmana izdelala in zbrala toliko po-

datkov o naših kulturnih delavcih in naša tudi dosti novih imen zaslužnih mož, da je leksikon vsakemu inteligentnemu neobhodno potreben vir, obenem pa najčastnejši spomenik slovenske kulture. Monumentalno delo slovenskega duha seveda vsakemu priporočamo, imeti ga pa morajo seveda tudi vse knjižnice brez izjeme, saj bo po knjigi rad listal tudi najpreprostejši človek. Založniki, ki se ne strši silnega truda in ogromnih stroškov, da kleše tako lep spomenik naše kulture, gre vse priznanje.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Cetrtek, 20. oktobra: Zaprt (generalka).
Petek, 21. oktobra: Gospa Inger. Premijera.
Red B.
Sobota, 22. oktobra: Strast pod brest.
Red D.
Nedelja, 23. oktobra: Roksi. Izven. Znižane cene.

Šesta dramska noviteta v letošnji sezoni je Ibsenova drama v petih dejanjih. Delo je prevedel Fran Albrecht. Gospa Inger spada v mlajšo dobo ustvarjanja slavnega norveškega pisatelja Henrika Ibsena. Dejanje ima zgodovinsko ozadje ter se godi na Norveškem v letu 1528. Naslovno vlogo igra gospa Marija Vera. Ibsenovo delo je naštudirala in zrežirala ga. Marija Vera, ki je s svojim velikim znanjem in teatrsko rutino že kaj uspešno postavila več del na našem odru. Premijera je v petek 21. t. m. Predstava se vrši za red B.

Ameriško dramo: *Strast pod brest*, ki nam predstavlja nekdanje življenje pri ameriških farmerjih, ponovi naša drama v soboto 22. t. m. za red D.

OPERA

Začetek ob 20.

Cetrtek, 20. oktobra: Rusalka. Red A.
Petek, 21. oktobra: Zaprt.
Sobota, 22. oktobra: Erika. Opereta. Premijera. Izven.

Opozarjamo na nocojšnjo predstavo Dvočakov opero *Rusalka*, k se poje v operi ob 20. za red A. Dvočakova glasba je prekrasna. Zasedba opere pa prvovrstna. Opero dirigira kapelnik Štritof, režija je Kreftova.

Premijera izvorne operete Erika bo kakor že javljeno v soboto 22. t. m. na našem odru. Libreto je napisal član opemega zbora g. Maks Simončič, ki se je kot libretist prav srečno uveljavil s svojo: Oj ta preštantna ljubezen. Snov je zajeta iz našega življenja v Dalmaciji, vse dejanje se vrši v današnjem času, v Dubrovniku. Celovrstno glasbenih točk za to opereto je napisal v načinu današnje jazz-glasbe član našega orkestra g. Janko Gregorec. Nekatere točke so že splošno znane, postale so slagerji. Pozna jih Ljubljana, še bolj pa Kranjska, gora, kjer jih je zdravilišni Jazz na zahtevo občinstva večkrat dnevno igral. Za veselo razpoloženje bodo predvsem skrbeli g. Ribičeva in Kogejeva ter g. Janko. Pa tudi vsi ostali imajo v tem pogledu zelo hvaležne vloge. Režija je Delakova. Muzikalno vodstvo Šušteršičev. Plesne točke je naštudiral g. Golovin. Inscenacija je po načrtih g. Uljaniševa. Premijera je v soboto zvečer izven abonmaja po običajnih opernih cenah.

Težka nesreča

Kranj, 19. oktobra.

Danes popoldne se je pripetila na mostu blizu Brezij strašna nesreča. To je oni usodni most pod Brezjami, kjer se je zgodilo že toliko nesreč, katerih žrtve so bili navadno kolearji. Ta most nazivajo peraski most, ker stoji nad potokom Peratičico, ki je sicer mal potok, ob neurju in deževju pa se sprevrže v velik hodournik. Malo nad mostom se odcepi od glavne ceste romarska pešpot proti Brezjam, glavna cesta pa zavije v strm klanec proti Radovljici. Most stoji zelo nerodno. Je preozek, premalo visok in ni vzporeden s cesto, ker jo skoro reže. Ker je prav na tem kraju mnogo prometa, ni čuda, da se je pripetilo že toliko nesreč.

Franc Skofic, star okrog 40 let, oženjen, po poklicu zidar, ki pa je bil sedaj že nekaj časa potnik misijanske tiskarne v Groblnem, se je peljal s kolesom po klanecu glavne ceste proti mostu. Doma je iz Spodnjih Jarš. Med potjo pa se mu je prav takrat odtrgala zavora. Kolesa ni mogel na noben način ustaviti. Prav malo pred mostom pa se mu je odlomil še pedal. Z vso silo se je zaletel v most. Zletel je s kolesa čez most v 10 m globok prepad, po katerem teče od zadnjega neprestanega dežavja hudo narasla Peratičica. Nesrečni Skofic je padel na eno izmed skal, ki jih je polno dno prepada, ter nezvesten obležal v mrzli vodi. Za nesrečo je prvi zvedel bližnji gostilničar g. Ankrst, ki je brž poskrbel, da so divignili »nesrečnaka vsega premrlega in nezvestnega iz vode. Najbrž si je zlomil hrbtenico, sicer je tudi ves pobit, zlasti po glavi. Gostilničar g. Ankrst je takoj naročil sosedovemu sinu, naj telefonira rešilnemu oddelku Gasilskega društva v Kranju, naj pride takoj rešilni avtomobil na kraj nesreče. Posebej je še naročil nekemu moločiku, naj se mimogrede ustavi v Kranju, in naj obvesti rešilno postajo o nesreči. Iz Kranja je takoj odšel rešilni avtomobil proti Brezjam in odpeljal ponesrečenca vsega mokrega in nezvestnega najprej v Kranj, ker ga je pregledal zdravnik g. dr. Fajdiga in odredil takoj prevoz v ljubljansko bolnico. Njegovo stanje je sicer resno, vendar je upati, da bo okrevale.

Gostilničar g. Ankrst, ki ima največ za sluge, da so nesrečnega Skofica hitro rešili iz vode in ga spravili na varno, se je že preje mnogokrat žrtvoval pri številnih nesrečah, ki so se pripetile na tem nevarnem kraju.

Iz Celja

—c Celjsko godbeno društvo priredi v soboto 22. t. m. v mali dvorani Celjskega doma pri pogrnjenih mizah dobrodelni koncert v prid dnevnega zavetišča v Zdravstvenem domu. V dnevnem zavetišču prejema že drugo leto vsak dan nad 50 revnih otrok kosilo in popoldansko južino, pozimi imajo otroci na razpolago tople prostore, poleg tega pa so pod vrstnim nadzorstvom. Ob priliki tega koncerta, ki

bo gotovo nudil lep glasben užitek, se bodo pobirali le prostovoljni prispevki, s katerimi se bo lajšala beda otrok. Pričakovati je, da bodo koncert posejili številni meščani in okolčani ter s tem pokazali, da imajo srce za revne otroke.

—c Tečaj ruskega jezika, ki ga bo priredilo ljudsko vseučilišče v Celju, se bo pričel v petek 21. t. m. ob 19. v risalnici meščanske šole. Ob tej priliki se bodo sprejemale še prijave novih udeležencev.

—c Renoviranje kolodvora. Celjsko kolodvorsko poslopje, ki je že bilo potrebno znanjih popravil, sedaj renovirajo. Poslopje bo dobilo svetlejšo, prijaznejšo barvo, ki se bo dobro prilegala okolici.

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: Četrtek, 20. oktobra, katoličani: Felkeljan, Janez, Kancijan, Raša; pravoslavni: 7. oktobra.

DANASJNE PRIREDITVE.

Kino Matica: Dama in smaragd.
Kino Ideal: Kraljica ranča.
Kino Dvor: Baron Trenk.
DEZURNE LEKARNE.
Danes: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6, in Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Izpod sita in rešeta

Ni dognano, ali je pregovor ali kaj tisti zlati, a žal zdaj ne več veljavni izrek, ki pravi, da kdor išče, najde, kdor trka, se mu pa odpre. Zdjaj so časi taki, da lahko še tako iščeš in trkaš, pa ne najdeš in se ti ne odpre, če nisi tako srečen, da te je zanesla usoda med maloštevilne izvoljene.

Ampak to še ni tako hudo, niti poglavito. Mnogo huje je, če človek prosi in prosi in še enkrat in še četrtokrat prosi, pa ga prosi še ne povoha ne, kakor da bi ne bil človek. Zdjaj je tako, da kdor išče, ne najde, kdor trka, se mu ne odpre, kdor prosi, pa še odgovora ne dobi. Kdor ne verjame naj pogleda na 4. stran.

Sokolski oder v Trzinu

Trzin, 18. oktobra.

Trziško sokolsko društvo je vpreglo vse svoje prosvetno delo v trd sistem, letos si je napravilo že drugič točen načrt vsega prosvetnega dela v zimski sezoni. Lanske skušnje so pokazale, da je uspeh prosvetnega dela zavisen naravnost od načrta, kjer ima vsak brat in vsaka sestra svoje delo natančno določeno in se na to delo lahko pripravi.

Letošnja prosvetna sezona se je začela malo pozneje kot lanska, in sicer skoro za mesec dni. Otvorila jo je sestra Jelica Zagorjavec s pripravedovanjem pravilne mladini. Kako željni so otroci poslušati lepe pravilice, je pokazal ogromen obisk. Skoro sto otrok se je zbralo še pred tretjo uro v telovadnici meščanske šole, ki so s Zagorjavo navdušeno pozdravili kot staro znanoko od lanskega leta. Prosvetar br. Lajovic je nagovoril zbrano mladino in navzoče starše, pozivajoč jih, da naj pridno hodijo poslušat ne samo pravilice, temveč kasneje tudi pravega Gasperčka, ki jih bo popeljal v bajni svet lepote in poštenosti. Mladina je njegove besede navdušeno sprejela in se popolnoma predala pravilničenemu svetu.

Zvečer pa je bila sokolska nabito polna in sokolska družina je pod vodstvom br. Baltazarja iz Kriz odigrala z velikim uspehom in s pravim umevanjem Igrokazi: Revolujska svatba. Junak dejanja Mark Arron, jakobinski podpolkovnik, je našel v osebi br. Baltazarja pravega interpreta, ki je učinkoval z naravno igro tako resnično, da so srca utripala strahu za njegovo usodo. Sokolski oder si lahko častita, da je dobil v svojo sredo odličnega igralca. Konventov komisar br. Štera je bil podan prav dostojno in učinkovito. Šter živi s svojimi vlogami tudi takrat, ko bi človek mislil, da pretirava, pa ne, to je živa vloga čustvene igralca. Alajno, posestnico gradu na Tionville je podala s. Mala prav prirčno in ljubeznivo. Take vloge so ji prav posebno pri srcu. Pohvaliti moramo mlado igralko s. Zilbarjevo Jožico, ki kaže naravno, resničen teaterski talent. Škoda, da je njen organ malo prešibak. Ostale vloge so bile v rokah starih preizkušenih igralcev kot so br. Stopar, Dobrin, Savjovic itd. Spremistvo in vojski so bili na svojih mestih, obleke pa je posodilo narodno gledališče iz Ljubljane.

Pred predstavo je nagovoril zbrano občinstvo prosvetar br. Lajovic, ki je v kratkih besedah očrtal prosvetni program za l. 1932/33., prosil naklonjenosti sokolskemu delu in pozival v vznesenih besedah navzoče, da vstopijo v sokolske vrste in primejo za delo, da bomo z družinami močmi takrat, ko pride čas, ohranili svojo svobodo in jo prinesli tudi onim bratom, ki po njej še danes zastoj hrepene. H koncu je nazdravil svobodi, Jugoslaviji in Nj. Vel. kralju Aleksandru I. in krepak: Zdravo! Je stresel nabito polno dvorano.

Tako se je začela prosvetna sezona tekočega leta. Za prihodnjo nedeljo so na sporedu zopet pravilice za deco, ki jih pripoveduje s. Lajovicova, starejši člani in naraščaj bodo pekli pri sv. Jurju krompir, zvečer pa bo kratka spominska proslava 20letnice napovedi zmagoslavne balkanske vojne. Sokolsko društvo pričakuje, da se bo občinstvo te znamenite proslave udeležilo v velikem številu in tako dokazalo, da je danes v njihovih srcih prav tako živa misel na one junške dni, kakor je bilo v onih dneh živahno sočustvovanje z brati Srbi, B'gari in Črnogorci.

Prihodnjo nedeljo bo svečana proslava narodnega praznika CSR, ki jo aranžira br. Stopar in Lajovic. Vršila se bo v telovadnici meščanske šole.

A. L.

Ni dovolj, da misli terjajo svoje uresničenje, resničnost mora postati misel slohemege.

Franz Lehárjeva opereta najslavljih arij, petja, muzike in šlagerjev

Film, ki vas bo vse očaral!
Film, o katerem bo govorilo vse mesto!
Film o valčku, ki bo razgibal staro in mlado.

Butri premiera!

VALČEK SREČE

Martha Eggerth - Rolph Goth

Dnevne vesti

— Počastitev dr. Jesenka v Pragi. Češkoslovska zemljedelska akademija v Pragi bo imela 22. t. m. svoje 44. zborovanje, ki bo ob enem komemoracija za njenim članom, našim univ. profesorjem dr. Franom Jesenkom. O življenju in življenjskem delu prof. Jesenka bo govoril docent dr. Karel Kočnar, šef oplenjevalne sekcije deželne raziskovalne poljedelskega zavoda v Brnu. H komemoraciji je Češkoslovska zemljedelska akademija povabila tudi rektorat in dekanat filozofske fakultete naše univerze, ki je naprosila univ. profesorja dr. Matijo Murka v Pragi, da jo pri zborovanju zastopa in bo ob tej priliki govoril v imenu našega vseučilišča.

— Državni upokojenci v dravski banovini. Zadnja številka »Našega Glasca« prinaša statistiko državnih upokojencev, upokojencev, vdov in sirot, invalidov in rentnikov v dravski banovini po stanju v septembru. Od ljubljanske finančne direkcije dobiva prejemke 3011 uradnikov, 1526 uradniških vdov, 786 učiteljev, 417 vdov po učiteljih, 1487 železničarjev, 512 vdov po železničarjih, 67 železničarskih sirot, 939 gaštevov, 516 orožnikov, 105 vdov po orožnikih, 45 oficijantov, 85 provizoristov, 4582 invalidov, 3434 vdov po invalidih, 102 miloščinarja, 215 za vzgojevalne in razni 1313. Vsega skupaj prejema torej na ozemlju dravske banovine pokojnino in podporo 19.141 oseb.

— Odlikovanje češkoslovske sokolske delavce. V ponedeljek je izročil naš poslanik v Pragi dr. Grisogono odličnim češkoslovske delavcem naša odlikovanja. Odlikovani so bili: starosta ČOS dr. S. Bukovsky z redom Sv. Save III. stopnje, načelnik ČOS Agathon Keller z redom Sv. Save III. stopnje, bivši podstarosta ČOS Vincenc Štepanek z redom Jugoslovske krone IV. stopnje, tajnik ČOS dr. Avgustin Pechlat, tajnik zletnega odbora Karel Schwarz, prosvetar ČOS Anton Krejčí in urednik Sokolskega vestnika Jan Pelikan z redom Sv. Save IV. stopnje.

— Označevanje postu-šve v avtobusnem prometu. Kr. banska uprava dravske banovine razglasi: »Nekatera avtobusna podjetja uporabljajo za označevanje svojih postajališč rdeče zastavice. Ker je ta znak skoraj povsod rezerviran za označevanje trenutno preteče nevarnosti na cestah (popravila, razstreljevanje in sl.) je uporabljanje rdeče zastavice za uvožna omenjena namen neprimerno. Zato se odreja na osnovi čl. 67 zakona o notranji upravi, da je v označevanju postajališč v avtobusnem prometu upoštevati rdeče in enotno uporabljati svetlomodre zastavice. Prestopki se kaznujejo po čl. 69 navedenega zakona. Ta naredba stopi v veljavo 27. t. m.

— Razpust društev. Konjarsko društvo za mariborsko oblast, podružnica v Gornji Radgosti, Podružnica kršćanske šole v Brezicah, Društvo motociklistov in kolesarjev v Apačah, Podružnica kršćanske šole pri Mali Nedelji, Podružnica kršćanske šole pri Sv. Križu, Društvo lesnih delavcev in sorodnih strok, podružnica v Zbelovem, Strokovna skupina vinjarjev na Humu pri Ormožu, Družba CM ženska, podružnica v Ljutomeru, Vinarsko društvo za gornjeradgostski okraj v Radencih, Podružnica OMD v Dobovi, v Globokem, na Planini in na Raki, Bralno društvo v Sevnici in pri Sv. Boltenku na Kogu, Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Kapelah, Kmečko izobraževalno društvo v Sevnici, Slov. čevljarsko društvo v Dobovi, Katoliško prosvetno društvo sv. Cirila in Metoda v Zdobah, Slov. sportni klub v Brezicah, Podružnica društva kršćanske šole pri Sv. Miklavžu, Društvo Kerkova mladina v Ljutomeru in Društvo Kerkova mladina, podružnica v Kočevju, so razpuščene, ker nimajo pogojev za pravi obstoj.

— Razpisana sodna služba. Odda se mesto pisarniškega uradnika pri okrajnem sodišču v Kočevju. Prošnje je treba vložiti do 5. novembra.

— Prepoved zahajanja v krčme. Okrajno sodišče v Litiji je prepovedalo klerparju iz Litije Pavlu Čančarju zahajanje v krčme za eno leto, okrajno sodišče v Slovenj Gradcu pa mizarškemu pomočniku Avgustu Sušcu iz Podgorja za 18 mesecev in hlapcu v Doljini F. Dvorjaku za 3 mesece.

— Iz »Službenih listov«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 83 z dne 19. t. m. objavlja navodila za sestavo banovinskega proračuna z uredbo o izvrševanju za leto 1933-34, navodila, po katerih se morajo ravnati mestne, trške in vsake občine pri tehniški sestavi proračunskega predloga za leto 1933, naredbo o označevanju postajališč v avtobusnem prometu, ki jo objavljamo na drugem mestu, in razne objave iz »Službenih Novin«.

— Delomirneži in izkoriščevalci občinskih podpor. Banska uprava proglasi za delomirneže in izkoriščevalce občinskih podpor poleg mnogih pripetencev iz južnih krajev: Jakoba Sarka iz Škoke, Ignacija Salaja iz Črešnjec, Nikolo Predoviča in Jožeta Gornjaka iz Suhorja, Feliksa Robnika iz Pape, Janesa Šalamona iz Sakuška, Alojzija Zupana iz Boštjanja, Ivana Peterlina iz Mokronoga, Alojzija Junca iz Rake, Ladovika Vozjaka iz Slovenje vasi,

Otona Vovka iz Ribnega in Franca Kolmana iz Trebnjega.

— Nezaposleni ali samo začasno zaposleni inženjerji naj do 1. novembra prijavijo svoj naslov z navedbo stroke na: Udruženje jugoslov. inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana, Novi trg 1.

— Predavanje v šolskem radiu. V petek 21. t. m. bo v šolski radio - uri predavala ga. Mira Engelman: »Ob 20letnici balkanske vojne« namesto že objavljene teme: Momenti iz življenja pesnikov in pisateljev, ki so zastopani v šolskih citankah.

— Oddaja zakupa restavracije na postaji Jesenice se bo vršila potom licitacije dne 14. novembra pri direktorji državnih železnic v Ljubljani. Razpis je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave električnega materiala, 30 komadov jamskih zagrtac, 350 kg cilindrskega olja, 300 kg strojnega olja, 700 kg vulkan - olja in 200 kg tovarne masti. Predmetni oglasni in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.

— Nova grobova. Danes je umrl v Ljubljani gostilničar in posestnik g. Karel Kacič. Pokojni je bil v mestu splošno znan kot zelo simpatičen in značajan mož. Bil je aktiven član in podpornik raznih narodnih in sportskih društev. Sokol III. je izgubil z njim zvestega člana. Pogreb bo v soboto ob 16. z Dunajske ceste 58. — Večraj je po kratki, težki bolezni umrla v Ljubljani ga. Katarina Gogala, Zemske ostanke blage gospe položijo v večernem počitku jutri. Pogreb bo ob 16. izpred mrtvašnice splošne bolnice. Blag jima spomin, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo hladno in apremeljivo vreme. Večraj je bilo skoraj po vseh krajih naše države deževno. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 22, v Splitu 20, v Sarajevu 17, v Zagrebu in Beogradu 14, v Mariboru 11, v Ljubljani 10 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766,4, temperatura je znašala 5 stopinj.

— Prvi zračni taksometri v Zagrebu. Družba za zračni promet pošlje te dni v Zagreb dva manjša potniška aeroplana, ki bosta na razpolago Zagrebčanom za zračne izprehode nad mestom. Za kilometer zračne poti se bo plačalo 6 Din, kratek izprehod po zraku nad Zagrebom bo pa veljal 50 do 70 Din.

— Dubrovnik izgubi tramvaj. Cestna železnica v Dubrovniku je tako zadolžena, da bo morala likvidirati. Najbolj bodo prizadeti njene nameščenci in pa oni, ki jih je zadela velika tramvajska nesreča leta 1922, ker ne bodo dobili odškodnine.

— Samomor vsakega fanta. V vasi Murvica blizu Splita se je obesil 19letni Marko Oliverić Dikin. Kaj ga je pogmalo za smrt, ni znano.

Pri ishljasi sledi na kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danksi, ter pri končnih žilah, hemeroidih, oboleni prostati in mehurnem katarju. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Iz Srečanje z Abrahamom. Danes baje ob dveh popoldne se sreča z Abrahamom naš dober tovariš in prijatelj Miha Simčič. Cilj in mlad je še, dasiravno je navezan na svojo lastno oskrbo nad 41 let. Pri den, agilen je posebno pri društvu »Socak«. Gotovo je edini, ki ni zamudil nobene seje in tudi nobenega predavanja. Posebno agilen je v prireditvenem odelu »Socak«. K 50letnici naše iskrene čestitke!

— Iz Tiakovalna dela na Resaljev cesti. Slabo vreme neomolito zadržuje, pa tudi druga gradbena dela na prostem zdaj ne morejo mnogo napredovati. Cestisce se začeli planirati od Komenskega ulice proti kolodvoru. Tiakovalna dela izvršuje Ljubljanska gradbena družba, ki je tudi tiakovalna vse ostale ceste, ki so tiakovalne na račun karkrimskega fonda, cestna kanalizacijska dela pa opravlja mestno cestno nadzorstvo. Ker se bo cestisce zožilo, hodniki pa razširili, morajo prestaviti vse kanalizacijske požiralnike, s čimer je precej dela. Ako bi bilo vreme količjak ugodno, bi bila cesta tiakovalna v nekaj tednih. Ob teh tiakovalnih delih se človeku tudi vsiljuje vprašanje, kdaj bo nam sreča ta, ko mila, da bodo tiakovali še Blewefsovo cesto, ki so jo že nameravali tiakovati lani. Robniki leže pripravljene na nji že skoraj dve leti.

— Iz Lično postopje dohodarstvenega urada na Gospodarski cesti pri železniškem prelazu je v glavnem že dograjeno in urad se je že preselil vanj. Pred starim

postopjem so demontirali tehnično za vozove, pred novim postopjem pa še ni montirana. Zlaj betonirajo ležišča. Staro postopje bodo zdaj lahko podrli, da jih ne bo več oviralo pri gradnji Delavskega doma.

— Iz Proslava češkoslovskega narodnega praznika v Ljubljani bo v petek 28. t. m. v uniojski dvorani. V proslavo tega dne se bo vršil slavnostni koncert, pri katerem bo imel slavnostni govor poslevoedeči podpredsednik jugoslovensko - češkoslovske lige v Ljubljani g. dr. Egon Stare. Pomnožen operni orkester bo zaigral pod vodstvom ravnatelja Mirka Polića Smetanovo overture k operi »Limbuša« in pa simfonično pesnitev »Vltava« iz cikla »Moja domovina«. Prvih bo nastopile ob tej priliki na koncertnem odru v Ljubljani gđ. Jelena Holečkova, koncertna pevka iz Prage. Kot koncertni čelist pa bo sodeloval g. Cenek Sedlbauer. Sedeži za slavnostni koncert so v predprodnji v Matični knjižarni in stanjejo od 15 do 6 Din, stojišča so prosta. Člani narodnih društev in dijaštvo jih dobi ravno tako v Matični knjižarni. Brez vstopnic vstop v dvorano ni dovoljen. Vstopnice bodo na razpolago od petka popoldne dalje. Proslava češkoslovskega praznika je ob enem tudi praznik vseh Jugoslovenov, saj je zveza med obema državama trajna in neomajna. K obilni udeležbi vabi odbor lige.

— Iz Sprememba posesti. Nekdanje Avtoro, pozneje dr. Iv. Oražovo poslojpe na Dolenjski cesti, kjer je bila med vojno in še po prevratu Vnovčevalnica za živino i. dr., je pred kratkim kupil trgovec g. Usnik iz Ljubljane ter dal prostore v obeh poslojpih adaptirati za stanovanja in restavracijske lokale, ki so deloma že uporabni.

— Iz Naprednost. V petek dopoldne se je čul od Večne poti močan pok, takoj nato je pa zažvižgal v zraku — v gozdu blizu cerkve na Rožniški nad glavo osuplega pasanta izstrelke kakor iz gorkega topa. Sprehajalec, ki je bil sam vojak, se ni motil. Podobni primeri, ki ogrožajo varnost, naj se ne ponovijo.

— Iz Električna ura pred kolodvorom boleta na »kroničnem revmatizmu«. Redno vsak drugi mesec jo prime »in nobe« na »zavbaj« ki ne pomaga. Hudomušneži trde, da ji škoduje večni sprepih, tuji pa sodijo, da je tej najbrž varok kriza — v mestni blaginji.

— Iz Razkopani pločniki pred raznimi hišami že kar vpijejo po obnovi. V občinskem svetu se je v zadnjih sedmih že vsemogoče razpravljalo in obljubljalo, pa hodniki po mestu so še vedno razdrapani. Čas bi že bil, da se zdaj tak pred zimo popravijo.

— Iz Opozorilo stanovanjskim najemnikom. Društvo stanovanjskih najemnikov obvešča tem polom vse svoje člane, kakor tudi ostale najemnike stanovanj, lokalov, trgovskih in poslovnih prostorov, da jim bodo te dni hišni gospodarji predložili v podpis davčne prijave, v katerih so navedeni zneski najemnin stanovanj, lokalov, trgovskih in poslovnih prostorov. Društvo je točno informirano, da se pri tem popisovanju vrše razne pomanjkljivosti. Največkrat stan. najemnik s lastnoročnim podpisom navede dajatev hišnemu gospodarju v manjših zneskih, kot jih pa najemniki v resnici plačajo svojim hišnim gospodarjem. Ker morajo biti po davčnih predpisih v prijavah najemnin navedene v celoti vse dajatve, ki jih stan. najemnik plača, torej tudi vse razne doklade, čiščenje, popravila, investicije, vodarina itd. torej ne le gola stanarina, katero hišni lastniki običajno navajajo, opozarjamo, da je vsaka pomanjkljiva navedba kazniva tako za hišnega lastnika kakor tudi za stan. najemnika. V izogib vsakršne nepriljetnosti, ki bi mogla zadeti stan. najemnike, vabimo iste v njih lastnem interesu, da se pred vsakršnim podpisom davčne prijave v katero točnost dvomijo, oglašje v pisarni družba Stan. najemnikov, Vegova ul. št. 8, kjer dobe vsa tozadevna točna navodila. Društvo obse, najemnikov v Ljubljani.

— Iz Drugi smučarji večer TK Skale. Kakor smo poročali že večraj, je TK Skale povabila slovitga avstrijskega potniko-ega smučarja učitelja Ernesta Rittmanna na dve predavanji. Dobim je v torek predaval o lepotah Radstadtških Tur, je večraj demonstriral praktične vaje, ki so dobremu smučarju za smučanje v Alpah neobhodno potrebne. Pokazal je dvanaest gimnastičnih vaj. Zanimanje za ta večer je bilo zelo veliko, pri vajah je sodelovalo okrog 200 smučarjev, prav toliko je bilo pa tudi gledalcev na galerijah. Predavatelj je poudarjal, da je predaval že po mnogih mestih, pa odziv nikjer ni bil tako velik, razen v Kölnu in Nemčiji, ki je pa milijonsko mesto. TK Skale gre za njen trud vse priznanje in prepričani smo, da ji bodo smučarji za to hvaležni.

— Iz Dunajska cesta in škofja ulica prekrščeni. Kakor znano, je ljubljanski občinski svet na eni svojih sej sklenil, da se Dunajska cesta in škofja ulica prekrščita ter dobita ime po obeh velikih voditeljih sokolestva dr. Miroslavu Tyršu in Fjodorju. Glede tega je nastala živahna polemika, naposled je pa le obveljal sklep občinskega sveta. Davi je bil ta sklep tudi izvršen. Dunajska cesta je dobila tablice z napisom Tyrševa cesta.

— Iz Najbolji film simekega »Bela opojnost«. Od jutri bo predvajala ZKD najokarjivejši film belega »Bela opojnost« v Leni Riefenstahl v glavni vlogi.

V filmu sodelujejo poleg omenjene igralki najboljši nemški in švicarski smučarji, ki nam pokažejo zanimiv in napet lov za lisico. Krasi naravni posnetki zimske prirode, čudovita sportna izvajanja H. Schneiderja, Guzzija Lautschnerja, Walterja Rimla in drugih znamenitih smučarjev bodo očarala slehernega posetnika. Glede na bližajočo sezono zimekega sporta vabimo prijatelje naših planin in zimske narave k ogledu tega edinstvenega sportnega filma. Predstave so bodo vršile kot običajno v Elitnem kinu Matiči v petek in soboto ob 14.30, v nedeljo pa ob 11.

— Iz Sokolsko društvo Ljubljana III. sporoča svojemu članstvu, da je danes umrl njegov zvesti član in velik dobrotnik br. Karol Kačič, posestnik in gostilničar na Dunajski cesti. Pogreb bo v soboto, dne 22. t. m. ob 16. Dragega brata spremimo na njegovi zadnji poti polnoštevilno v kroju. Zbirališče ob pol 16. v društveni telovadnici. Uprava.

— Iz Premijero tepe drame »Ptiki brez gnezda« uprizarj Delavski oder »Svobode« v nedeljo 23. t. m. ob pol 9. zvečer v dvorani Delavske zbornice. Ta drama je otroško nežne vsebine in je po raznih delavskih odrih v inozemstvu doživela povsod tepe uspehe. Režijer ima Ferdo Delak. — Vstopnice v Delavski zbornici po 8, 6 in 4 Din.

— Iz Sadni sejem v Ljubljani na velesejmu. Kmetijska družba v zvezi z ljubljanskim velesejemom priredi v prostorih ljubljanskega velesejma sadni sejem v dnevih od 5. do vključno 7. novembra. S tem je občinstvu dana najlepša prilžnost, da se založi za zimo z zdravim, prvovrstnim izbranim zimskim sadjem po ugodnih cenah.

— Iz Sokol I. poziva svoje članstvo, da se udeležijo v čimvečjem številu velike narodne manifestacije v soboto 22. oktobra t. l. Zbirališče je pred Mestnim domom ob pol 6. zvečer. Kdor ima kraj v kroju, sleer v civilu z znakom. Manifestacija se vsi, vse na plan, da dostojno manifestiramo za našo Jugoslavijo! Zdravo!

— Iz Na mednarodni plesni tekmi v Parizu, ki se je vršila začetek julija letošnjega leta, je sodelovalo 22 plesnih skupin iz raznih evropskih držav. Nastopili so plesalci iz Nemčije, Francije, Avstrije, Rusije, Češkoslovske, Poljske itd. Na tekmi je dobil bronasto kolajno naš rojak Pino Mlakar, ki je na njem nastopil za našo kraljevino Jugoslavijo in je tako afirmiral v družbi zastopnikov ostalih evropskih narodov našo mlado plesno umetnost. G. Mlakar je dosegel s svojo skupino tako velik uspeh, da mu je ravnatelj in lastnik pariškega gledališkega koncerta ponudil angažma. G. Mlakar angažmaja ni sprejel, ker je hotel po doseženih uspehih in priznanjih v tujini nastopiti tudi v domovini. Njegov prvi nastop v našem mestu, na samostojnem plesnem večeru s soprogom go. Pino Mlakar, bo v ponedeljek 24. t. m. v opernem gledališču. Vstopnice za ta večer so že v predprodnji pri dnevnih blaginji in operi.

— Iz Pevski zbor »Stevan Mokranjac« iz Bitolje nastopi s svojim 85 članskim mešanim zborom 24. t. m. ob 20. v Filharmoniji. ni dvorani z zanimivim programom, ki vsebuje moške in mešane zbor iz vseh delov Jugoslavije. Slučaj je hotel, da nam naši bratje izpod Kajakatkana prinašajo svojo pesem v dnevih, ko se Ljubljana pripravlja, da proslavi 20letnico balkanske vojne, ki je prinesla svobodo južnim krajem naše domovine in ki je dala mogočen zagon tudi naši svobodi. Vsa narodna zavedna Ljubljana bo najdostojneje proslavila to pomembno obletnico na ta način, da poseti pestr koncert pevске družine iz krajnega juga naše domovine v čim večjem številu. Vstopnice in programi so že v prodaji v knjižarni Glasbene Matice.

— Iz Pevski zbor Glasbene Matice. Drevi ob 20. uri izjemoma vaja za mešani zbor, v petek ob 14.19. glasbeni pouk.

— Iz Novi začetniški plesni tečaj Jenkove šole v Kazini se prične jutri v petek ob 20. Pouk osnovne vsebine plesov za dame in gospode. Prijave in posebne ure dnevno. Dijski (nje) popust. 556n

— Iz Nesreče. Včeraj popoldne se je na stavbišču Delavskega azila ponesrečil 21letni delavec France Klemenčič, doma iz Kosez. Petljal je polno naloženo samokolnico po brvi, na spolzki deski je pa nena doma spodrsnil in je s samokolnico vred padel v globlino. Prebil si je čelo in si poškodoval levo oko. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnico. — 15letnega vajenca Antona Osla s Pristave je stroj zagrabil za levo roko in mu jo precej poškodoval.

— Na Miklošičevi cesti se je večraj zaletel s kolesom 38letni delavec France Zupančič v avtomobil št. 2-1090. Dobil je notranje poškodbe.

Iz Kranja

— SK Korotan (Kranj): SK Jadran (Ljubljana); 4 : 2 (1 : 1). Kljub slabemu vremenu se je napovedani program preteklo nedeljo v celoti izvedel. Korotanova mladina je dopoldne proti starejšim in fizično močnejšim Skofječanom le s težavo dosegla neodločen rezultat 4 : 4. Popoldne je nastopil ljubljanski Jadran s svojim prvim in rezervnim moštvom. Tekma re-

ODOL ohranjuje zobe čiste, snežnobeleste in ima slasten, osvežujoč okus.

zerv je končala z 0 : 0, ker oba klavna napada nista bila zmožna dati niti enega gola. Za nastop prvih moštev je vladalo precejšnje zanimanje. Radi izenačenosti obeh je bila igra zelo napeta in se precej dobro. Tehnično in kombinacijsko so bolj ugajali gostje, toda radi večje poštvovalnosti, vztrajnosti in odločnosti so zmagali domačini s 4 : 2 (1 : 1).

— Orehove sadike. Mestno županstvo sprejema do 24. t. m. naročila za orehove sadike, ki jih gojijo v Gornjem gradu.

Iz Trebnjega

— Davki. Občina dostavlja te dni opozoritveno oziroma že opominske položnice za četrto četrtletje 1932 vseh v plačilo zapadlih davščin. Davkoplačevalci naj poravnajo davke do 15. novembra. Za stranke, ki do 15. novembra ne bi poravnale davkov, velja položnica kot izvršen opomin, na kar se davkoplačevalci še posebno opozarjajo. Položnice so sestavljene s stanjem z dne 1. oktobra. Ako je katera stranka po tem času na davkih že kaj vplačala, se seveda znesek na položnici za toliko zniža. Vsem ki do 15. novembra davkov ne bi poravnali, se bodo 16. novembra predpisali 1% eksekutivni stroški, ki pa znašajo najmanj Din 10.—

— Boben poje. Občina je v nedeljo javno pred cerkvijo razglasila več prislilnih prodaj za neplačane davke. Organi finančne kontrole vrše po občini rubež za zaostale davke. Kmetje bi plačali, a nimajo denarja. Tudi cene živin, kompirju itd. so tako nizke, da si kmetje ne morejo pomagati. Zato se obeta, da bo pel boben še dalje, dokler ne bo odpel kmetu poslednje pesmi.

— Brezposelnih in bližajoča se zima. Gospodarska kriza zavzema od dne do dne večji obseg, s skrbjo in strahom pričakujejo vse občine bližajočo se zimo, ko tisoče brezposelnih ne bo našlo zaslužka ter bo iskalo prve pomoči pri občinah. V finančnem pogledu so naše občine tako izčrpane, da večina ne bo mogla nuditi isti najmanjši podpore brezposelnim in njihovim rodbinam. Že zdaj vidimo mnogo brezposelnih, ki hodijo od vasi do vasi, od hiše do hiše in prosijo miloščine. Naše ljudstvo trpi mnogo zaradi beračenja, ker mnogi so nasitni in groze žalosti ženskam in otrokom. Dolžnost občin je, da v tem pogledu nekaj ukrepejo. Vendar so pa posamezne občine prebiske, da bi same kaj ukrenile. Potrebno bo sodelovanje občin, bodisi v posameznih srezih ali v več srezih skupaj. Županstva zveza je storila hvalvredni korak za rešitev tega važnega socialnega vprašanja našega ljudstva, ko je izdala na občine okrožnico, v kateri poudarja nujno potrebo skupne pomožne akcije; vendar pa je predhodno potrebno, da se za to posamezne občine izjavijo ter stavijo konkretne predloge.

Iz Novega mesta

— Strelska družina priredi prihodnjo nedeljo nagradno streljanje. Odkar se ta sport intenzivno goji v Novem mestu, so se pokazali kaj vidni uspehi pri starejših kot tudi mlajših članih. V Ljubljani so naši strelci dosegli na družinski tarbi osmo mesto in gotovo se bodo v nedeljo zopet izkazali. Enako mladi strelci kot Saje, Zorko in Ogrčič, ki so bili za doseženo drugo, tretje in četrto mesto nagrajeni od okrožne strelske družine v Ljubljani. In še mnogi drugi in vsi, ki jih streljanje vesele. Vsakdo dobrodošel!

— Deževati je spet pričelo in noče biti konca ne kraja nalivom in poplavam. Narastla voda trga bregove, puli drevje in odnaša vse, na kar naleti. V Bršljinu so Hrastarjevi postavili zvečer v potok skaf in kad, da se zamočita, čez noč pa je potok nenadoma narasel in zjutraj sta plaval skaf in kad že kdo ve kje daleč doli po Krki. Hladno je postalo tako, da bo treba začeti kuriti po šolah in uradih.

— O 20letnici balkanske vojne bo v soboto predaval v društvu »Socak« ravnatelj meščanske šole g. Anton Mervič. Predavanje bo v salonu Kokle.

— DOBRA MATI — Je naša sosedna dobra mati? — Zelo dobra, svoje otroke tepe samo v samooobrambi.

BLAIR in SELIGMANN

KUPONE

vnovčujemo proti takojšnji gotovini

M. JANKOLE, komanditna družba, Ljubljana, Šelenburgova 6II. — Telefon 3052

R. Desencovlec

84

Prokletstvo ljubezni

Roman

Zbral je ves svoj pogum in odgovoril na Slimakovo vprašanje:

— Oprostite, padel sem, baš ko sta mamica Zefyrina in Claudinet vstopila v vagon, in vlak je odpeljal... brez mene, seveda. In ker sem bil izgubil vozni listek, me je sprevodnik zapodil. Tako sem prišel domov, a v naši ulici, predno sem pritekel do vrat, me je obšel tak strah, da sem razbijal po vratih, kar se je dalo... tako sem se bal...

— Česa?

— Oh, — je nadaljeval Milček zroč nepremično lopovu v oči. — bal sem se, ker se mi je zdelo, da sem slišal v tej veliki ulici de la Sante, v tej mračni hiši krič, krič, ki sem ga nekoč že slišal... pred leti... ko sem bil še majhen... v neki ulici v Moissodonu... v temni noči.

— Molči! Molči!... Saj dobro veš, da se ti je samo zdelo. To sem ti že povedal, pa si menda pozabil. — je mrmral Slimak, ki ga je pri dečkovih besedah kar mraz spreletaval.

— No torej, zdaj si slišal, — se je oglašil Panoufle. — Izbij si take neumnosti iz glave. Lahko nadaljujemo v svoji zabavi.

In ko je Slimak z nemirnim pogledom pokazal na Milčka, je pripomnil:

— Milček! No, ta naju ne bo motil, nasprotno. Sicer se mu pa nudi tu prihička, da popravi svoj prvi nastop... in on bo to storil... pogumno. Če ne pojde gladko, bo sokriv. In ker baš zanj gre, bo tem boljše, gospod grof dobi blago domov, če se odloči... In pa, kdo ve, morda bo bolj navdušen za kupčijo, ko zagleda fantiča.

Pri teh besedah je Milček presenečeno pogledal lopova.

— To te preseneča, capin, a, — je godrnjal Panoufle, — je pa gola resnica. Gospod je prišel zavoljo tebe. Pomislil se je tvojim staršem, da poskrbi za tvojo bodočnost, za tvojo karijero. Ker pa imajo tvoji starši dobro srce in ker te ljubijo, se ne morejo odločiti za tako žrtev, razen če bi jim gospod za to kaj dal... toda gospod s tem ni zadovoljen.

In obrnjen k Ramonu je lopov nadaljeval s hripavim glasom izklicatelja, ki vabi ljudi k nakupu:

— Le izvolite pogledati, gospod! Nočemo vas opehariti... niti s kakovostjo, niti s količino. Poskusite! Vzemite orožje v roke... Pogledati ga ni vredno. Saj zahtevamo od vas zelo malo... pravo bagatelo — sto tisoč. Svet je pač tak. Nekaj za nekaj.

Slimak je počil v smeh, tako mu je ugajal pajdasev cinizem.

Milček je prebledel, toda njegovo srce je bilo polno odločnosti, ki je nobena sila ne more omajati, polno poguma, ki ne pozna nobene ovire.

Tu se je pripravil zločin. Hoteli so, da bi sodelovali. Pa naj bo, toda samo zato, da ga prepreči.

Ramon ga je nepremično gledal.

Deček se je obrnil k njemu in Ramon je lahko čital v njegovih jasnih

očeh, da se mu bliža pomoč in zaščita morda slaba, toda prinesena od vsega srca in brez omejitve.

Na ustih mu je zaigral komaj viden smehljaj hvaležnosti.

— Gospod grof noče odgovoriti, — je dejal Slimak. — Vidi se, da ni amater, in tvoji streli so zgrešili cilj, dragi moj.

— O, saj sem si mislil, da se gospod grof ne bo nemudoma odločil. In vendar drugače ne pojde... Poglejte, dragi grof, kakšen dečko je to. Oglejte si svojega bodočega dediča. Poglejte, če je dobro razvit, če ima krepka rame, trdne noge, zdrave zobe, nobenega steznika, lepo, sloko postavlo... No torej, le pogum in sežite v žep!

Grof je molčal; njegove oči so se zopet zatisnile.

— Dobro vem, — je nadaljeval Panoufle, — da sto tisočakov človek ne da lahko iz rok. Ne odgovorite, gospod grof? Ne!... No torej, pa preizkusimo drugo sredstvo, da prisilimo gospoda h kupčiji...

Te besede je izgovoril Panoufle s tako divjim glasom, da se je celo Slimak ustrašil, a grof je takoj odprl oči.

— Sedi, Slimak, in ti tudi, Milček... in poslušajte me. Boš videl, fantič, kako se razumemo na svoje delo... To je lekcija, ki jo dobiš brezplačno... Misel, ki je šinila prav kar v glavo mojemu tovarišu in prijatelju Slimaku, podpisati gospodu določeno število čerkov, ni baš napačna, ima pa svoje slabe strani... Najprej je tu nevarnost. Priznam, Slimak, da si zelo spreten, vendar bi se pa lahko zmotil... Zadoštuje malenkost, pa se spozna, da podpis ni pravi. Ti vražji bankirji so zelo nezaupljivi. Bo torej bolje, če gospod grof sam, prostovoljno podpiše čerke.

— Jaz! — se je oglašil Ramon. — S tem pa je nikar ne računajte!

— Gospod grof, — je nadaljeval Panoufle hladno, — moram vam povedati, da sem mnogo potoval... Tako sem torej spoznal v Cayenni, kjer sem bil... na počitnicah... zelo smešnega zamorca... Tudi umrl je na zelo komičen način; pravil sem o tem nekoč Slimaku, ki se je kar za trebih držal od smeha.

— Res je, — je pritrdil Slimak.

— Tisti zamorec, — je nadaljeval Panoufle, — je bil kaj čuden patron. Da izvabi trdovratnežem, ki jih je bil zaprl, primerno odkupnino, je odrezal vsakemu najprej en uhelj, čez teden dni je pa prišel na vrsto še drugi; potem je prišel polagoma do nosu in obih ustnic, slednjič pa do prstov — vsak teden je odrezal enega. Dal mi je čisto besedo, a jaz nisem niti najmanj dvomil o tem, da razen enega trdovratneža, ki je na njem preizkušal ves ta vrstni red in ki je od tega umrl — a to je bila pomota, kajti mož ni imel niti beliča — zagotavljal me je, vam pravim, da mu ni bilo treba v nobenem primeru nadaljevati rezanja preko nosu.

— No in? — je vprašal Ramon in pogledal lopovu v oči.

— No torej, gospod grof, moj tovariš — to mu berem iz oči — odobrava to metodo. Poskusimo torej, kako se bo obnesla... Naš dom je za take reči kot nalašč, tu nas ne bo nihče motil.

Banditi preprečijo svetovno razstavo?

Čikaški banditi zahtevajo 500.000 dolarjev, sicer bodo razstavo preprečili

O velškanski čikaški razstavi, ki se pripravlja za prihodnje leto, smo poročali že več zanimivih stvari. Korupcijska afera je še v živem spominu; kakor znano, so nekateri ravnatelji razstave poneverili več milijonov dolarjev in zato je bila prireditel nekaj časa negotova. Da se razstava reši, je prisločil na pomoč ameriški senat in dal na razpolago ogromno vsoto. Izvoljena je bila nova uprava, ki je izjavila, da so vplivi »podzemlja«, ki so prišli na dan, ob odkritju korupcijske afele končno odstranjeni. Čikaški zločinski krogi pa očitno niso istih misli in nikakor se nečije dati odrediti od sodelovanja pri razstavi. Več takih tolp je osnovalo »interesno združenje«, da bi banditi čim uspešneje prekrili račune nove uprave razstave. Ravnatelj razstave je dobil nekega dne obisk. Obiskal ga je eleganten gospod, ki mu je sporočil, da bo proti odškodnini 500.000 dolarjev celokupno razstavišče svetovne razstave do kraja gradbenih in pripravljalnih del in med razstavo obvarovano vsakega napada banditov, bombnih atentatov i. t. d. Če pa se to »zavarovanje« ne bi sklenilo, je razstava ogrožena.

Navzlic grožnjam pa je bil ravnatelj razstave tako pogumen, da je o »pomoči« obvestil policijo, ki je organizirala temeljito varnostno službo podnevi in ponoči.

Navzlic temu se zdi, da se vodstvo razstave ne počuti posebno varno. Vodstvo sicer ni hotelo, da bi prišlo o tej zadevi kaj v javnost. Slučajno pa je o tem zvedelo uredništvo nekega čikaškega lista in je seveda z veseljem po-

grabilo senzacijo. Uprava razstave s tem seveda ni bila zadovoljna. Govori se, da vplivni krogi, ki stoje za svetovno razstavo, ne žele preveč izzivati jeze podzemlja, kajti na moč čikaške policije se ni preveč zanesti. Zato se najbrž prično pogajanja s to edinstveno »zavarovalnico podzemlja«, da bi se »zavarovalna svota« znatno znižala. Seveda igra pri tem veliko vlogo tudi strah ravnateljev razstave, da bi se banditi ne osvetili.

Nedavno je čikaški župan mister Čermak na svojem evropskem potovanju vabil evropsko industrijo na čikaško razstavo v Čikagu. Udeležba bi bila zvezana z velikim rizikom za osebo in lastniško varnost udeležencev in zato skoro ni pričakovati, da bi bilo prizadevanje mistra Čermaka uspešno.

Tudi kar se tiče sicer organizacije te razstave ni vse to, kakor bi moralo biti. Prospekti razstave še niso izdali. Neka ameriška tvrdka v Nemčiji je sicer dobila zastopstvo razstave, toda to zastopstvo ni prišlo še nikoli navodil in na njegove dopise vodstvo čikaške razstave sploh ne odgovarja.

Tako je zastopstvo samo v popolni nejasnosti in ne more dati nobenih po- jasnilj glede pogojev udeležbe in sploh nobenih informacij.

Po drugi strani pa vidimo posebno v raznih ilustriranih listih dan za dnem slike zgradb čikaške razstave. Ako vodstvo čikaške razstave misli, da bo s takimi slikami doseglo svoj namen, se temeljito moti. Svetovna razstava v Čikagu bi se morala vršiti prihodnje leto, pa je še veliko vprašanje, če se bo.

Brezžično kuhanje

Kako velika presenečenja nas še čakajo, nam je pokazal radio, kaže nam pa tudi televizija in mnogi novi poskusi, ki o njih javnost še ni poučena. Med presenetljivimi novostmi je treba omeniti nov ameriški izum, ki pomeni pravi prevrat v kuharski stroki. Znano ameriško podjetje Westinghouse razkazuje izum, ki omogoča kuhati na veliko razdaljo, in sicer z brezžično elektriko, ki se prenaša po zraku zelo daleč in jo prestreže posebna sprejemna naprava ter jo izpreminja v električnem sprejemnem aparatu v vir toplote. Aparat je narejen tako, da služi obenem kot električni grelec. Elektrotehnik obeta temu izumu veliko bodočnost in tako ni izključeno, da pride v doseglednem času tudi k nam in da ne bomo samo poslušali radia, temveč bomo tudi kuhali s pomočjo skupnega oddajnega aparata, ki bo širil na vse strani toplotno energijo.

Zaenkrat je to najbrž samo še drzna želja, toda težko je reči, kje je meja napredka in kako dolgo bo človek še odkrival tajne sile prirode. Kar se je zdelo še nedavno nemogoče, je sedaj doseženo in tako tudi ni izključeno, da si bodo naši potomci brezžično kuhali.

Važne zgodovinske najdbe

Pragi reke Dnjepra so znani iz zgodovine preseljevanja narodov kot plitvine, kjer so mnogi narodi prekopali Dnjepr, ko so se selili iz Azije v Evropo. Ko so začeli v sovjetski Rusiji razpravljati o zgraditvi velike elektrarne na Dnjepru, je poslal ukrajinski ljudski komisar prosvete posebno arheološko komisijo, ki naj bi preiskala okolico teh pragov. Komisija je začela poslovati že leta 1927 in je delala do letosnjega leta. 100 km daleč je preiskala Dnjepr in zbrala bogato zgodovinsko-arheološko gradivo, ki bodo z njim učnjaki pojasnili marsikatero podrobnost iz zgodovine preseljevanja narodov.

Komisija je našla pet človeških bivališč iz paleolitske dobe, ostanke raznih izdelkov in tudi ostanke primitivnih hiš. Poleg tega je našla okrog 30 bivališč iz neolitske dobe, v njih pa kamnite sekire, razne koščene predmete, keramiko, bronaste okraske, 30 žrtvenikov, več sto starih grobov, sarmatsko gotski stadion, ostanke slovanskih bivališč itd. Posebno važni so sledovi pračloveka, ki jih je našla komisija na skalah Volniških pragov. Vseh starih predmetov je našla okrog 120

tisoč. Znamenite zgodovinske najdbe so bile izročene znanstvenim zavodom, ki bodo to bogato gradivo obdelali in razporedili.

Najstarejša Irka umrla

V Dublinu je umrla te dni najstarejša irska žena lady Katarina Plemkeltova, najstarejša hči barona Plemkelta. Umrla je v svoji hiši v gorah stara 112 let. Preživela je vladajo petih angleških kraljev. Sama je živela kot kraljica, svojo domeno je upravljala s fevdalnim dostojanstvom. Kljub visoki starosti je še zadnji dan obedovala ob normalnem času, prečitala je glasno poglavje iz sv. pisma, kar je bila njena vsakdanja navada, potem je pa mirno izdihnila brez najmanjšega znaka bolezn.

Vse svoje dolgo življenje je bila lady Plemkeltova trdnega zdravja in niti njene najstarejše služabnice niso pomnili, da bi jo videli kdaj bolno. Sluh in vid sta ji do zadnjega izborna služila. Do svoje smrti je bila vedrega duha. Zadnjič je zapustila svojo hišo, ko ji je bilo 100 let. Od vseh krajev so jo hodili ljudje gledat. Le redko se je zadnja leta odpeljala v zaprti kočiji na polje. Z velikimi ponosom je pripovedovala ljudem, da je pestovala sira Walterja Scotta. Njegova dela je zelo rada prebrala.

Železniškim vpokojencem

Ljubljana, 20. oktobra.

Zadnji čas širijo nekateri vpokojenci nečlani neosnovane in lažnjive vesti, da je društvo premalo agilno in da zato nima uspehov. Namen tega praznega besedičenja je člane zbežati in druge odvneti, da ne pristopijo k društvu. Nismo mislili na vse to reagirati, a čit pravčnosti nam tega ne dopušča.

Kdor je naše delo zasledoval in tudi sam pomagal delati, temu je dobro znano, da so taki očitki krivični. Ni nam na tem mestu mogoče, da bi omenjali celotno društveno delovanje od postanka društva. Starejšim članom, posebno prejeto južno železnico, pa je še dobro v spominu, kaj vse se je moralo ukreniti, preden se je vsaj nekaj dosseglo.

To delo se bo pa nadaljevalo s nezmanjšano enotnostjo in vsami legalnimi sredstvi na vseh merodajnih mestih za pravice in proti krivicam, ki se gode železniškim staso in novo vpokojencem.

Dobro nam je znano, iz kakšnih razlogov se hoče naše društvo razbiti. Javno smo že poročali čemu je naše društvo nastalo in koliko časa mora še obstajati.

Vse zavedne vpokojene člame pa prostimo, naj vztrajajo in nas podpirajo v našem pravničnem boju, one pa, ki se niso člani prepotrebne družve, prosimo naj vstopijo v vrsto onih, ki se bore za ponizevanje in trpeče starovpokoje in železniške invalide, kakor tudi za novovpokoje in njih pravice.

Pri tej priliki prosimo one člame, ki so še v zaoznanosti s članarino, naj isto posavnajo.

Kraljevske vlado, gospode senatorje in narodne poslance pa ponovno opozarjamo na krivice, ki se gode tem revežem, sklicujoč se na naše prošnje in prosimo pomoči. Društvo žel. vpokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Franja Kačič, roj. Kunstler, niananja v svojem ter v imenu svojih otrok Karola, Fanike, Lidije, Betke, Julijane in Romana ter vseh ostalih sorodnikov, pretužno vest, da je njen srčno ljubljani soprog, oziroma naš preskrbni in predobri oče, stari oče, brat, stric, tast in svak, gospod

Karel Kačič

gostilničar in posestnik

v četrtek, dne 20. t. m., previden s tolažili sv. vere, mirno in bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 22. t. m. ob 16. uri, iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 58, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja!

V Ljubljani, dne 20. oktobra 1932.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znak! — Na vprašanja brez znakov ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas 5.—

SLUŽBE

ISCEM MESTA HIANICE ali postrežnice. — Naslov pove uprava »Slov. Nar.« 3844

UCENCA

poštenega, z meščansko šolo, sprejem v trgovino mešanega blaga. — Janko Končar, Litijska 3883

BOLJSE DEKLE

ki dobro govori nemško, zna kuhati in vsa druga hišna dela, proti plači 500 Din — sprejme Slavko Walder, Zagreb, Gajdekova ulica 8. 3885

GOSPODIČNA

mлада absolutinja trg. tečaja, išče kakršnokoli službo v pisarni. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Veselje do dela«. 3817

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Za vedno nas je zapustila naša dobra in ljubljena soproga, mamica, stara mamica, sestra, tašča in svakinja, go-spa

Katarina Gogala

po kratki in mučni bolezni, dne 19. t. m. zvečer.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 21. oktobra 1932, ob 4. uri popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 20. oktobra 1932.

ŽALUJOČI OSTALI

STANOVANJA

SOBO odham solitni gospodini ali gospodu. Naslov v upravi »Slov. Narod«. 3889

NEPREMIČNINE

PRODAMO VELIK GOZD 132 hektarjev, občina Kompolje, postaja Dobropolje, cca. 25 tisoč m² lesa, večinoma bukova, tudi jelovina, javor in gaber. Odlična rašča. Naraščajo sama hoja in smreka. Lasten lov. Gozd razkaze Ivan Högeler, logar, Struge št. 19 na Dolenskem. — Pismene oferte s ceno in naslovom do 26. t. m. na dr. Krašovec Ciril, odvetnik, Cerknica. Plačilo takoj v gotovini. 3876

PRODAM

AVTO »FORD« in A. J. S. motorno kolo s priklopcem prodam ali zamenjam za blago. Leopold Jestih, Medvode. 3884

MALINOVEC pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan, se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 6

Najcenejši nakup! KONFEKCIJA — MODA! ANTON PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 72/T

ČEVLJI NA OBROKE »TEMP« Gledališka ulica 4 (nasproti operi). 89/T

RAZNO

PAR TEŽKIH KONJ radi nezaposlenosti odda čez zimo brezplačno v refo graščič na Pogled, Loče pri Poljčanah. 3886

BEZOPROPRAVLJALNICA popravila čevlje hitro in poceni. — Ljubljana, Selenburgova ul. št. 4, dvorišče. 91/T

POSOJAMO PLOŠČE in gramofone. — »SLAGER«, Maribor, Slovenska 18. 100/T

IVAN MAGDIČ krojač Ljubljana, Gledališka ul. št. 7, se priporoča za jesensko sezono. 3694

MLAD GOSPOD želi znanje s samostojno damo ne glede na premoženje. Samo resne ponudbe s polnim naslovom je nasloviti na upravo lista pod »Simpatično«. 3816

TRPEZNI AFRIK MODROCI samo Din 220.—

spalne fotelje, fine izdelane. Din 1800.— prodaja

RUD. SEVER, LJUBLJANA, Marijin trg 9 Telefon 2622